

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973)

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

A R R E S T

Nr. 197.086 van 20 oktober 2009

G./A. 151.821/VI-18.224

In zake: **de naamloze vennootschap ELIA SYSTEM OPERATOR,**

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. René GONNE, Mr. Martin LEBBE en
Mr. Pierre-M. LOUIS, advocaten,
Louizalaan 480/13 A
1050 Brussel,

tegen:

het Waals Gewest, vertegenwoordigd
door zijn Regering,

dat woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Jacques SAMBON, advocaat,
Wijnheuvelenstraat 227
1030 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,

Gezien het op 14 mei 2004 ingediende verzoekschrift, waarbij de naamloze vennootschap ELIA SYSTEM OPERATOR de nietigverklaring vordert van artikel 43, onderdelen 1/ en 3/, van het besluit van de Waalse Regering d.d. 4 december 2003 betreffende de openbare dienstverplichtingen op de gasmarkt en tot wijziging van het besluit van de Waalse Regering van 10 april 2003 betreffende de openbare dienstverplichtingen op de elektriciteitsmarkt, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 15 maart 2004;

Gezien de toelichtende memorie van de verzoekende partij;

Gezien het verslag van de heer DELVAX, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memorie van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 28 augustus 2009, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 7 oktober 2009;

Gehoord het verslag van de heer NIHOUL, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. Pierre M. LOUIS, advocaat, die voor de verzoekende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer DELVAX, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de memorie van antwoord van de verwerende partij, die te laat aan de Raad van State is toegezonden, met toepassing van artikel 21, vijfde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State uit de debatten moet worden geweerd;

Overwegende dat de volgende juridische en feitelijke gegevens dienstig zijn voor het onderzoek van de zaak:

1. Richtlijn 96/92/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 december 1996 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit, welke richtlijn op dit geschil van toepassing is, heeft als hoofddoel de markt voor elektriciteit binnen de Europese Unie geleidelijk aan open te stellen voor mededinging.

Artikel 3.2 van die richtlijn luidt als volgt:

" Met volledige inachtneming van de toepasselijke bepalingen van het Verdrag, met name artikel 90, mogen de Lid-Staten de elektriciteitsbedrijven openbare-dienstverplichtingen in het algemeen economisch belang opleggen, die betrekking kunnen hebben op de veiligheid, met inbegrip van de continuïteit van de voorziening, regelmaat, kwaliteit en prijs van de leveringen alsmede de bescherming van het milieu. Deze verplichtingen, die duidelijk gedefinieerd, transparant, niet-discriminerend en controleerbaar moeten zijn, alsmede de eventuele herzieningen daarvan, worden door de Lid-Staten gepubliceerd en onverwijld aan de Commissie meegedeeld. Om de genoemde openbare-

dienstverplichtingen ten uitvoer te brengen, kunnen de Lid-Staten die dat wensen een planning op lange termijn invoeren."

2. Bij het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt worden de aspecten van de voormelde richtlijn omgezet die tot de bevoegdheid van het Waals Gewest behoren krachtens artikel 6, § 1, VII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Artikel 2 van dat decreet bevat de volgende definities:

- " 7/ "net": aantal lijnen voor elektriciteitsvervoer die gekoppeld zijn aan een belangrijk aantal gebruikers, met inbegrip van transformator-, schakel- en verdeelstations;
- 8/ "distributienet": elk net dat werkt aan een spanning die gelijk is aan of lager is dan 70 kilovolt (kV), voor het vervoer van elektriciteit naar eindafnemers op regionaal of lokaal niveau, met uitzondering van het lokale transmissienet;
- 9/ "plaatselijk transmissienet": gedeelten van het net met een spanning van (1) tot 70 kilovolt die voornamelijk dienen voor het vervoer van elektriciteit naar de distributienetten of voor het elektriciteitsverkeer van en naar koppelnetten die vastgesteld zijn door de Waalse Regering overeenkomstig artikel 4, § 1;
- 10/ "distributie": het vervoer van elektriciteit langs distributienetten met het oog op de levering ervan aan eindafnemers;
- 11/ "neteigenaars": de eigenaars van de infrastructuur en uitrusting die voornoemd net vormen;
- 12/ "netbeheerder": de beheerder(s) van het distributienet en/of de beheerder van het plaatselijke transmissienet, aangewezen overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk II;
- [...]"

Artikel 4 van het decreet luidt als volgt:

- " Na advies van de 'C.W.A.P.E.' en bespreking met de transmissienetbeheerder, stelt de Waalse Regering de netgedeelten vast die zijn beschouwd als "plaatselijk transmissienet", op grond van het gebruik van betrokken gedeelte voornamelijk voor het vervoer van elektriciteit naar de distributienetten of het verkeer van en naar koppelnetten.
Eén enige beheerder zorgt voor het beheer van het plaatselijke transmissienet. De beheerder van het plaatselijke transmissienet is de transmissienetbeheerder aangewezen overeenkomstig artikel 10 van de wet of een dochtervennootschap daarvan.
Na advies van de 'C.W.A.P.E.' en bespreking met de beheerder van het plaatselijke transmissienet, mag de Waalse Regering de vaststelling wijzigen van de netgedeelten die beschouwd worden als 'plaatselijk transmissienet'".

In artikel 11 van hetzelfde decreet wordt het volgende bepaald:

- " § 1. Het beheer van het transmissienet en van het plaatselijke distributienet wordt waargenomen door de beheerders aangewezen overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk II.
§ 2. De netbeheerder staat in voor de exploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van het net waarvoor hij is aangewezen, met inbegrip van de koppellijnen daarvan naar andere elektriciteitsnetten, teneinde de veiligheid en de continuïteit van de voorziening te waarborgen.
Te dien einde is de netbeheerder voor het betrokken netgedeelte inzonderheid belast met de volgende taken:
1/ de verbetering, de vernieuwing en de uitbreiding van het net, inzonderheid

in het kader van het aanpassingsplan, teneinde een adequate capaciteit te waarborgen om aan de behoeften te voldoen;

2/ het technisch beheer van de elektriciteitsstromen op het net en, in dit kader, de coördinatie van de inschakeling van de productie-installaties en het bepalen van het gebruik van de koppellijnen teneinde een permanent evenwicht te waarborgen tussen de vraag naar en het aanbod van elektriciteit;

3/ met het oog hierop, de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van het net waarborgen en, in dit verband, toezien op de beschikbaarheid van de nodige ondersteunende diensten en inzonderheid hulpdiensten in geval van defect van productie-eenheden;

4/ de rekening van de elektriciteitsstromen op punten voor verbinding met andere netten, levering aan afnemers en verkeer met elektriciteitsproducenten;

5/ het nakomen van openbardienstverplichtingen die hem, meer bepaald krachtens artikel 34, § 1, opgelegd zijn;

6/ zorgen voor het onderhoud van de openbare verlichting".

Artikel 34 van het decreet luidt als volgt:

" Na advies van de 'C.W.A.P.E.' legt de Waalse Regering openbare dienstverplichtingen op die duidelijk bepaald worden en die doorzichtig, niet discriminerend en controleerbaar zijn. Deze verplichtingen worden opgelegd aan:

1/ de netbeheerders, met name:

a. inzake veiligheid, regelmaat en kwaliteit van elektriciteitsleveringen;

b. op sociaal niveau, met name de verplichting tot aansluiting, de maatregelen die moeten worden genomen wanneer een eindafnemer verzuimt te betalen aan zijn leverancier, de verplichting om een budgetmeter met vermogenbegrenzer te plaatsen bij een beschermde afnemer die niet betaald heeft, alsmede de elektriciteitslevering aan de beschermde afnemers tegen een sociaal tarief;

c. inzake milieubescherming, o.a. de voorrang die moet worden gegeven aan de in het Waalse Gewest geproduceerde milieuvriendelijke elektriciteit, de verplichting tot aankoop van een minimale hoeveelheid milieuvriendelijke elektriciteit alsmede de informatie en de bewustmaking betreffende het energieverbruik met het oog op het aansporen tot het rationele gebruik ervan;

d. inzake verzameling van gegevens over het verbruik van energie die via hun net doorvoert;

e. inzake milieubescherming, de verplichting voor de residentiële afnemers van de leveranciers tariefformules voor te stellen ter bevordering van rationeel energiegebruik;

f. inzake de tijdelijke levering aan de eindafnemers van een leverancier die niet meer in staat is om de levering op zich te nemen;

2/ leveranciers en tussenpersonen, o.a. :

a. inzake regelmaat, kwaliteit en facturering van elektriciteitsleveringen;

b. inzake milieubescherming, met name de verplichting tot aankoop van een minimale hoeveelheid milieuvriendelijke elektriciteit;

c. op sociaal niveau, met name de minimale elektriciteitslevering bedoeld in artikel 33, § 2, en de verplichting tot aanneming van elke afnemer die erom verzoekt, als afnemer onder niet discriminerende voorwaarden;

d. inzake informatie en bewustmaking betreffende het rationele gebruik van energie en met name de verplichting tot het gebruik van tariefformules voor de residentiële afnemers die het rationele gebruik van energie bevorderen."

3. Op 10 april 2003 vaardigt de Waalse regering een besluit uit betreffende de openbare dienstverplichtingen op de elektriciteitsmarkt.

Dat besluit, dat in het Staatsblad van 13 juni 2003 bekendgemaakt is, bepaalt inzonderheid het volgende:

" HOOFDSTUK IV. - Openbare dienstverplichtingen van de netbeheerders.

Afdeling 1. - Veiligheid, regelmaat en kwaliteit van de levering.

Art. 28. Overeenkomstig de wettelijke en reglementaire bepalingen waarborgt de netbeheerder de eindafnemers die aangesloten zijn op het netwerk dat hij beheert, een ononderbroken levering en een stabiel spanningsniveau, behalve overmacht.

In geval van geplande afsluiting, geeft de netbeheerder de betrokken afnemers kennis van de vermoedelijke duur en van het tijdstip van de afsluiting, waarbij een minimale opzegtermijn van 48 uur in acht wordt genomen.

Na elke afsluiting als gevolg van een technisch probleem op het netwerk wordt de voorziening binnen de kortste tijd hersteld. Te dien einde beschikt de netbeheerder over technische diensten die, behalve overmacht, binnen 2 uur kunnen optreden.

Behalve overmacht is de netbeheerder verantwoordelijk voor alle schade die door zijn schuld of een technisch gebrek zijnerwege veroorzaakt wordt aan de installaties van de afnemer wegens storing van de frequentie - voor zover ze instaan voor het beheer van de frequentie -, van het spanningsniveau of wegens [abnormaal lange] afsluiting t.a.v. het technisch reglement. De 'CWaPE' kan verzocht worden om een gemotiveerd advies in geval van abnormaal lange afsluiting. De 'CWaPE' brengt haar gemotiveerd advies uit nadat ze de betrokken partijen heeft gehoord."

De afdeling Wetgeving van de Raad van State heeft in haar advies L 34.753/4 van 5 maart 2003 het volgende aangegeven in verband met deze bepaling:

" Qua specifieke openbardienstverplichtingen inzake de kwaliteit van de levering van elektrische energie, wordt in artikel 27 bepaald dat:

«[...] de netbeheerder de eindafnemers die aangesloten zijn op het netwerk dat hij beheert, een ononderbroken levering en een stabiel spanningsniveau waarborgt, behalve in geval van overmacht.»

De afdeling Wetgeving vraagt zich af waarom voor de kwaliteit van de levering van elektrische energie aan eindafnemers alleen de parameter van 'een stabiel spanningsniveau' geldt. In het derde lid van dezelfde bepaling is overigens sprake van alle schade die door de schuld van of een technisch gebrek vanwege de netbeheerder veroorzaakt wordt aan de installaties van de afnemer wegens storing van de frequentie - voor zover hij instaat voor het beheer van de frequentie -, waaruit blijkt dat de frequentie eveneens een kenmerk van elektrische energie is en dus ook een criterium voor de kwaliteit van de levering ervan. Bovendien spreekt het vanzelf dat voor huishoudelijk verbruik van elektriciteit, wat het toepassingsgebied van de ontworpen regeling is, de intensiteit van de elektrische stroom die aan de eindafnemer geleverd wordt een belangrijk gegeven is en, bijgevolg, een criterium voor de kwaliteit van de levering ervan.

De tekst behoort aldus te worden herzien dat alle parameters worden aangegeven waarmee de kwaliteit van de levering van elektrische energie aan eindafnemers kan worden bepaald".

4. Op 14 juli 2003 geeft de minister tot wiens bevoegdheid de Energie behoort in een nota aan de Waalse regering met betrekking tot het voorontwerp dat tot het bestreden besluit heeft geleid, te kennen dat er grond bestaat om artikel 28 van het besluit betreffende de openbaredienstverplichtingen op de elektriciteitsmarkt "welk artikel betrekking heeft op de verantwoordelijkheden van de netbeheerders, aldus te wijzigen dat de inhoud van de tekst perfect aansluit bij de ontwerpen van technisch reglement die de CWAPE heeft opgesteld".

Artikel 40 van dat voorontwerp van besluit luidt als volgt:

" § 1. Het eerste lid van artikel 28 van het besluit van de Waalse Regering van 10 april 2003 betreffende de openbaredienstverplichtingen op de elektriciteitsmarkt wordt geschrapt en vervangen als volgt: 'Overeenkomstig de desbetreffende wettelijke en reglementaire bepalingen, met inbegrip van de technische reglementen betreffende de distributienetten en de plaatselijke transmissienetten, voert de netbeheerder de taken en verplichtingen uit die hem krachtens het decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan zijn opgedragen om te zorgen voor de transmissie en/of de distributie van elektrische energie via zijn net en om de eindafnemers die aangesloten zijn op het netwerk dat hij beheert, een stabiel spanningsniveau te waarborgen'.

§ 2. Het vierde lid van hetzelfde artikel wordt vervangen als volgt: 'Onverminderd de bepalingen van de technische reglementen betreffende de distributienetten en de plaatselijke transmissienetten, dient alle schade die door de schuld van de netbeheerder veroorzaakt wordt aan de installaties van de afnemer wegens storing van de frequentie - voorzover hij instaat voor het beheer van de frequentie - van het spanningsniveau of wegens abnormaal lange afsluiting ten aanzien van de technische reglementen en de overeenkomsten, door hem te worden hersteld. De Cwape kan verzocht worden om een gemotiveerd advies in geval van abnormaal lange afsluiting. De CWaPE brengt haar gemotiveerd advies uit nadat ze de betrokken partijen heeft gehoord'."

5. Op 5 september 2003 brengt de CWAPE over het voorontwerp van besluit advies CD-3i04-CWaPE-034 uit. Daarin geeft die commissie in verband met artikel 40 het volgende te kennen:

" Art. 40, § 1

Teneinde de inhoud van artikel 28, eerste lid, van het besluit van de Waalse regering van 10 april 2003 betreffende de openbaredienstverplichtingen op de elektriciteitsmarkt meer te laten aansluiten bij de ontwerpen van technische reglementen, stellen wij voor om dat artikel als volgt te herformuleren: 'Overeenkomstig de desbetreffende wettelijke en reglementaire bepalingen en onverminderd de technische reglementen betreffende de distributienetten en de plaatselijke transmissienetten is de netbeheerder ertoe gehouden om, behalve in geval van overmacht, de eindafnemers die aangesloten zijn op het netwerk dat hij beheert een ononderbroken levering en een stabiel spanningsniveau te waarborgen.'

Art. 40, § 2

De voorgestelde wijziging van artikel 28, vierde lid, van het ODV-besluit elektriciteit neemt een dubbelzinnigheid weg doordat de woorden "door zijn

schuld of een technisch gebrek zijnentwege" die in het besluit voorkomen, de indruk kunnen wekken dat er een technisch gebrek zou kunnen bestaan waaraan niemand schuld heeft, wat in wezen een geval van risicoaansprakelijkheid zou opleveren. De woorden "Behalve overmacht", die vooraan in de bepaling staan, zouden die dubbelzinnigheid in principe kunnen wegnemen maar niettemin is het raadzaam om die tekst te verduidelijken.

De voorgestelde wijziging heeft evenwel niet langer veel concrete gevolgen, aangezien de tekst waarin uiteindelijk zou worden bepaald dat de schade die door de schuld van de netbeheerder aan de installaties van de afnemer veroorzaakt wordt door de netbeheerder moet worden hersteld, niets anders doet dan het gemeenrechtelijke regeling inzake burgerrechtelijke aansprakelijkheid uitdrukken. Het is veeleer aan te bevelen het oorspronkelijke idee te doen uitkomen van een gewoon technisch gebrek doch zonder voorbij te gaan aan de noodzakelijkerwijze schuldige aard ervan. In die zin zou een verwijzing naar het 'gebrek aan voorzorg' (de lichtste fout) opportuun zijn. Bovendien zou het dienstig zijn te preciseren dat de schade integraal moet worden hersteld om te voorkomen dat de franchise van de verzekeringsmaatschappijen op ongerechtvaardigde wijze ten laste van de gebruiker zou komen. Gelet op wat voorafgaat, zou de eerste zin van die paragraaf dan ook als volgt gesteld kunnen worden:

'Onverminderd de bepalingen van de technische reglementen betreffende de distributienetten en de plaatselijke transmissienetten, staat de netbeheerder in voor het integrale herstel van alle schade die door zijn schuld of bij gebrek aan voorzorg zijnentwege veroorzaakt wordt aan de installaties van de afnemer wegens storing van de frequentie - voor zover ze instaan voor het beheer van de frequentie -, van het spanningsniveau of wegens abnormaal lange afsluiting ten aanzien van het technisch reglement. [...]' Zie in dit verband eveneens onze opmerking betreffende artikel 23, derde lid, van dit ontwerp."

6. Op 16 oktober 2003 neemt de Waalse regering een besluit aan betreffende het technisch reglement voor het beheer van de elektriciteitsdistributienetten in het Waalse Gewest alsook de toegang daartoe, waarvan artikel 4 als volgt luidt:

" § 1. In het gebied waarvoor hij aangewezen is, voert de netbeheerder de taken en verplichtingen uit die hem worden opgedragen krachtens het decreet en zijn uitvoeringsbesluiten teneinde te zorgen voor de distributie van elektriciteit tussen de verschillende gebruikers van het distributienet en het behoud van de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van het net te bewaken, te handhaven dan wel te herstellen.

§ 2. De distributienetbeheerder bepaalt vooraf de gepaste middelen die noodzakelijk zijn voor de goede uitvoering van zijn opdrachten en stelt al hetgeen redelijkerwijs binnen zijn mogelijkheden ligt in het werk om die te krijgen. Die noodzakelijke gepaste middelen worden voor het eerst bepaald bij het opmaken van het in artikel 15 van het decreet bedoelde aanpassingsplan. Ze zullen opnieuw worden onderzocht en eventueel geactualiseerd bij de opeenvolgende herzieningen van het aanpassingsplan.

Bij de uitvoering van zijn opdrachten, gebruikt de distributienetbeheerder alle gepaste middelen die de netgebruikers kunnen verwachten en die rekening houdend met de bijzondere situatie, (...) redelijkerwijs kunnen verkregen worden.

§ 3. De distributienetbeheerder zorgt ervoor dat de op elk aansluitingspunt geleverde spanning voldoet aan de voorschriften van de norm NBN EN 50160 'Spanningskarakteristieken in openbare elektriciteitsnetten'.

§ 4. Bij niet-geplande onderbreking van het distributienet of van de aansluiting, moet de distributienetbeheerder ter plaatse zijn binnen twee uur volgend op de oproep van de distributienetgebruiker, met de gepaste middelen om de werken te starten met het oog op [het verhelpen] van het gebrek.

Behoudens geval van overmacht, technische onmogelijkheid of buitengewone omstandigheden (stormen, hevig onweer, zware sneeuwval, ...), indien hij vaststelt dat het herstel meer dan vier uur zal vereisen, zal de distributienetbeheerder de nodige maatregelen nemen om de voeding van het net te herstellen door elk middel van voorlopige productie dat hij nodig acht, bij voorkeur op het niveau van de transformatiecabine hoogspanning-laagspanning. Hetzelfde geldt voor elke geplande onderbreking van het distributienet met een gecumuleerde duur van meer dan vier uur in één week; in dit laatste geval zal de distributienetbeheerder met de leveranciers afspraken maken over de modaliteiten voor de recuperatie van de waarde van de geleverde energie".

7. Dezelfde dag neemt de Waalse regering een besluit aan betreffende het technisch reglement voor het beheer van het lokale net voor elektriciteitstransmissie in het Waalse Gewest en de toegang daartoe, waarvan artikel 2 als volgt luidt:

" De beheerder van het lokale transmissienet voert de taken en verplichtingen uit die hij dient uit te voeren krachtens het decreet en de uitvoeringsbepalingen ervan teneinde de lokale elektriciteitstransmissie tussen de verschillende gebruikers van het lokale transmissienet te garanderen en het behoud van de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van het net te bewaken, te handhaven dan wel te herstellen.
Daartoe bepaalt de beheerder van het lokale transmissienet vooraf de noodzakelijke en aangepaste middelen voor de zorgvuldige uitvoering van zijn opdrachten en zet alle redelijke middelen in om dat doel te bereiken.
Die noodzakelijke en aangepaste middelen zullen voor het eerst bepaald worden op het ogenblik waarop het aanpassingsplan bedoeld in artikel 15 van het decreet voor het eerst wordt vastgesteld. Zij worden dan opnieuw onderzocht en eventueel bijgesteld bij elke opeenvolgende herziening van het aanpassingsplan. Bij de uitvoering van zijn taken zet de beheerder van het lokale transmissienet alle adequate middelen in die de netgebruikers van hem mogen verwachten en die, rekening houdend met de bijzondere toestand, redelijkerwijs verkregen kunnen worden."

8. Op 27 oktober 2003 brengt de afdeling Wetgeving over het voorontwerp van besluit dat tot het bestreden besluit heeft geleid advies L 36.010/4 uit.

Daarin staat onder meer het volgende te lezen:

" Artikel 40

1. In verband met paragraaf 1 wordt verwezen naar de opmerking die over artikel 27 gemaakt is in het voormelde advies 34.753/4.

2. In paragraaf 2 zijn de woorden 'Onverminderd de bepalingen van de technische reglementen betreffende de distributienetten en de plaatselijke transmissienetten' niet nauwkeurig genoeg, zodat ze dienen te vervallen."

9. Op 4 december 2003 neemt de Waalse regering het besluit aan betreffende de openbardienstverplichtingen op de gasmarkt en tot wijziging van het besluit van de Waalse Regering van 10 april 2003 betreffende de openbardienstverplichtingen op de elektriciteitsmarkt.

Het besluit van 4 december 2003 wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 15 maart 2004.

Volgens de wijzigingsbepalingen vervat in artikel 43 van het besluit van 4 december 2003, luidt artikel 28 van het voormelde besluit van 10 april 2003 sedertdien als volgt:

" Overeenkomstig de desbetreffende wettelijke en reglementaire bepalingen voert de netbeheerder de taken en verplichtingen uit die hem krachtens het decreet en de uitvoeringsbepalingen ervan ten laste vallen om de eindafnemers die aangesloten zijn op het netwerk dat hij beheert, een ononderbroken levering en een stabiel spanningsniveau te waarborgen, behalve overmacht.

In geval van geplande afsluiting, geeft de netbeheerder de betrokken afnemers kennis van de vermoedelijke duur en van het tijdstip van de afsluiting, overeenkomstig de termijn bepaald bij de besluiten van de Waalse Regering van 16 oktober 2003 betreffende de technische reglementen voor het beheer en de toegang tot de distributienetten van elektriciteit in het Waalse Gewest en voor het beheer en de toegang tot het plaatselijk transportnet in het Waalse Gewest.

Na elke afsluiting als gevolg van een technisch probleem op het netwerk wordt de voorziening binnen de kortste tijd hersteld. Te dien einde beschikt de netbeheerder over technische diensten die, behalve overmacht, binnen 2 uur kunnen optreden.

Behalve overmacht staat de netbeheerder in voor het integrale herstel van alle schade die door zijn schuld of bij gebrek aan voorzorg zijnentwege veroorzaakt wordt aan de installaties van de afnemer wegens storing van de frequentie - voor zover ze instaan voor het beheer van de frequentie -, van het spanningsniveau of wegens abnormaal lange afsluiting t.a.v. het technisch reglement en de overeenkomsten. De CWaPE kan verzocht worden om een gemotiveerd advies in geval van abnormaal lange afsluiting. De CWaPE brengt haar gemotiveerd advies uit nadat ze de betrokken partijen heeft gehoord."

De bepalingen die bij dit beroep worden bestreden, zijn die waarbij het eerste en het vierde lid van artikel 28 van het besluit van 10 april 2003 worden vervangen.

Daartegen is nog een beroep tot nietigverklaring ingesteld dat ingeschreven is onder het nummer G/A.151.808/XIII-3382 en thans nog steeds aanhangig is.

10. Op 30 maart 2006 neemt de Waalse regering een besluit aan betreffende de openbare dienstverplichtingen op de elektriciteitsmarkt, waarvan artikel 46 het voormelde besluit van 10 april 2003 opheft en waarvan artikel 18, §§ 1 en 3, de inhoud overneemt van artikel 28, eerste en vierde lid, van dat besluit, zoals die bepaling gewijzigd is bij het besluit van 4 december 2003.

Tegen dat besluit, dat in het Belgisch Staatsblad van 27 april 2006 bekendgemaakt is en op 27 juni 2006 in werking getreden is, zijn beroepen tot nietigverklaring ingesteld die ingeschreven zijn onder de nummers G/A. 174.308/XV-508 en G/A.174.319/XIII-4212.

11. Het decreet van 12 april 2001 is gewijzigd bij het decreet van 17 juli 2008, dat in het Belgisch Staatsblad van 7 augustus 2008 bekendgemaakt is en op 1 januari 2009 in werking is getreden.

Artikel 41 van dat decreet luidt onder meer als volgt:

" Art. 41. In hoofdstuk IV van hetzelfde decreet wordt een sectie III ingevoegd die luidt als volgt :

«Sectie III. - Vergoedingsplichten

Subsectie I. - Vergoeding voor een langdurige stroomonderbreking

Art. 25bis. § 1. Elke niet geplande stroomonderbreking die langer duurt dan zes opeenvolgende uren en die ontstaan is op een distributienet of een plaatselijk transmissienet geeft aanleiding tot een vergoeding ten laste van de netbeheerder door wie de onderbreking of het aanblijven daarvan zijn opgetreden, ten voordele van de eindafnemer die aangesloten is op het distributienet. Die vergoeding is niet verschuldigd als de stroomonderbreking en het aanhouden daarvan gedurende meer dan zes opeenvolgende uren veroorzaakt werden door een geval van overmacht.

[...]

§ 4. In geval van betwisting over de duur en de oorsprong van de stroomonderbreking en het aanhouden daarvan brengt de CWaPE daarover een advies uit binnen de dertig kalenderdagen, op vraag van de meest gerede partij.

Subsectie II. - Vergoeding verschuldigd ingevolge een administratieve vergissing of een laattijdige aansluiting
[...]

Subsectie III. - Vergoeding van de schade veroorzaakt door de onderbreking, de niet-conformiteit of de onregelmatigheid van de stroomvoorziening

Art. 25^{quinquies}. Onverminderd gunstigere contractbepalingen voor de eindafnemer, maakt elke rechtstreekse schade, lichamelijk of materieel, geleden door de eindafnemer die aangesloten is op het distributienet, ingevolge de onderbreking, de niet-conformiteit of de onregelmatigheid van de stroomvoorziening, het voorwerp uit van een schadevergoeding door de verantwoordelijke distributienetbeheerder of plaatselijke transmissienetbeheerder, volgens de modaliteiten voorzien in deze subsectie. De vergoedingsverplichting is uitgesloten in geval van overmacht. Ze is ook niet van toepassing als de stroomonderbreking aan de oorsprong van de schade gepland was of het gevolg is van een administratieve vergissing.

De rechtstreekse lichamelijke schade wordt integraal vergoed.

De vergoeding van de rechtstreekse materiële schade is geplafonneerd, per schadeverwekkende gebeurtenis, op 2.000.000 euro voor het geheel van de schadegevallen. Als het totale bedrag van de schadevergoedingen dat plafond overschrijdt, is de schadevergoeding die verschuldigd is aan elke eindafnemer beperkt tot dat bedrag.

Voor de vergoeding van de rechtstreekse materiële schade geldt eveneens een franchise van 100 euro per schadegeval.

De toepassing van het plafond van de schadevergoeding en van de individuele franchise is uitgesloten in geval van een zware fout van de netbeheerder.

Art. 25^{sexies}. § 1. De eindafnemer die het slachtoffer is van schade zoals gedefinieerd in het vorige artikel, geeft het schadegeval aan via een aangetekend schrijven of door elk door de regering conform verklaard middel aan de netbeheerder bij wie hij is aangesloten, uiterlijk binnen de negentig kalenderdagen volgend op het optreden van de schadeverwekkende gebeurtenis of, tenminste, te rekenen vanaf de kennisgeving van het schadegeval als de eindafnemer daar nadien kennis heeft van genomen, zonder dat de aangifte van het schadegeval meer dan zes maanden na het optreden van de schadeverwekkende gebeurtenis kan plaatsvinden. Om de aanvraag van de betrokken afnemers te vergemakkelijken, stelt de netbeheerder aan de eindafnemers een formulier ter beschikking voor de vergoedingsaanvraag, dat werd goedgekeurd door de CWaPE. Dat formulier is met name beschikbaar op de internetsite van de netbeheerder.

Als de eindafnemer binnen de termijn bedoeld in het vorig lid de aangifte van het schadegeval verkeerdelijk aan zijn leverancier heeft gericht, wordt die aangifte geacht gericht te zijn geweest binnen de vereiste termijn. De leverancier maakt de aangifte van het schadegeval onverwijld over aan de netbeheerder.

§ 2. De benadeelde eindafnemer voegt bij de aangifte van het schadegeval elk stuk en elk document dat het mogelijk maakt om de waarheid over het schadegeval vast te stellen alsook de geleden schade.

§ 3. De netbeheerder meldt ontvangst van de aangifte van het schadegeval binnen de vijftien kalenderdagen volgend op het aangetekend schrijven bedoeld in § 1.

Binnen de zestig kalenderdagen volgend op de verzending van het ontvangstbewijs informeert hij de eindafnemer over het vervolg dat deze zal geven aan de aangifte van het schadegeval.

Als blijkt dat de schadeverwekkende gebeurtenis zijn oorsprong niet vindt op zijn net, deelt de netbeheerder dat mee aan de eindafnemer binnen dezelfde termijn, en maakt hij de aangifte over aan de netbeheerder die aan de oorsprong ligt, naargelang van het geval, van de stroomonderbreking, de niet-conformiteit of de onregelmatigheid van de stroomvoorziening. Deze laatste conformeert zich aan de procedure beschreven in deze paragraaf.

Desgevallend vergoedt de netbeheerder de benadeelde eindafnemer binnen de zes maanden volgend op de uiterlijke datum voor de kennisgeving van een aangifte van een schadegeval.

In geval van betwisting over de aard van de fout spreekt de CWaPE een advies uit binnen de zestig kalenderdagen, op vraag van de meest gereede partij. Die adviesprocedure schort de termijnen voorzien in het vorig lid niet op.

Subsectie IV. - Gemeenschappelijke bepalingen van de subsecties I tot III

Art. 25septies. § 1. De bepalingen van de subsecties I tot III verhinderen de toepassing van andere wettelijke bepalingen niet die het mogelijk maken om de aansprakelijkheid van de netbeheerder in vraag te stellen. De gezamenlijke toepassing van verschillende aansprakelijkheidsstelsels kan in ieder geval niet leiden tot een schadevergoeding van de eindafnemer die groter is dan de integrale herstelling van het geleden nadeel.

§ 2. De netbeheerders stellen alle vormen van financiële waarborg samen die hen de mogelijkheid bieden om de schadevergoedingen bedoeld in de artikelen 25bis tot 25quinquies te verzekeren. De kosten die verbonden zijn met de samenstelling van de waarborg om de schadevergoedingen te verzekeren in geval van een zware fout, moeten duidelijk onderscheiden worden in de rekeningen van de netbeheerders en mogen niet opgenomen worden in de tarieven van de netbeheerders overeenkomstig artikel 34, 2/ g).

Vóór 31 maart van elk jaar verstrekken de netbeheerders aan de CWaPE het bewijs van het bestaan van zo'n financiële waarborg.

§ 3. De Regering past de bedragen die vastgesteld zijn in de artikelen 25bis tot 25quinquies elk jaar aan aan het indexcijfer van de consumptieprijsen door die te vermenigvuldigen met het indexcijfer van de consumptieprijsen voor de maand juni van het jaar, en die te delen door het indexcijfer van de consumptieprijsen van de maand juni van het jaar dat voorafgaat aan de inwerkingtreding van dit decreet.

§ 4. De artikelen 25bis tot 25septies worden integraal opgenomen in de reglementen en aansluitingscontracten die van toepassing zijn op de afnemers die aangesloten zijn op het distributienet.

§ 5. Vóór 31 maart van elk jaar richten de netbeheerders aan de CWaPE een rapport waarin melding wordt gemaakt van het aantal vergoedingsaanvragen die gebaseerd zijn op de artikelen 25bis tot 25quinquies en die ontvangen werden tijdens het voorbije jaar, alsook het vervolg dat daaraan werd gegeven.

De CWaPE maakt daartoe een modelrapport op.

Voor de distributienetbeheerder wordt het in lid 1 bedoelde rapport gericht aan elke gemeenteraad van de gemeenten op het grondgebied waarvan deze actief is.

Minstens één maal per jaar plaatst de raad van bestuur van de netbeheerder op de agenda van zijn beraadslagingen de discussie over een bijgewerkt rapport betreffende het aantal vergoedingsaanvragen die gegrond zijn op de artikelen 25bis tot 25quinquies, alsook het vervolg dat daaraan werd gegeven.

Subsectie V. - Schadevergoeding ingevolge schade veroorzaakt door de werken [...]"

In de memorie van toelichting wordt over die nieuwe bepalingen de volgende commentaar gegeven:

" 4.2.2. Invoering van mechanismen ter vergoeding van de eindafnemer

Het voorontwerp van decreet bevat een nieuw gedeelte dat volledig handelt over de gevallen waarin de eindafnemer enerzijds van de netbeheerder en anderzijds van de leverancier een schadevergoeding kan vorderen.

a) Vermindering voor langdurige stroomonderbreking

Met betrekking tot stroomonderbrekingen wordt in de ontworpen tekst een regeling van forfaitaire vermindering opgezet voor stroomonderbrekingen van meer dan zes uur. Die vermindering wordt toegekend ongeacht de oorzaak van

de onderbreking, behalve ingeval van overmacht. Er wordt immers uitgegaan van het principe dat de eindafnemer betaalt voor inzonderheid het gebruik van het net om het mogelijk te maken dat elektriciteit geleverd wordt op het aansluitingspunt; bij een langdurige stroomonderbreking wordt het net niet gebruikt en kan de netbeheerder daarvoor dan ook niet betaald worden.

Alleen afnemers die op het distributienet zijn aangesloten kunnen deze vermindering genieten, aangezien eindafnemers die rechtstreeks op het plaatselijk transmissienet zijn aangesloten bij langdurige stroomonderbreking in principe de noodzakelijke hulp genieten. Het is de beheerder van het distributienet waarop de afnemer aangesloten is die het bedrag van de vermindering aan de eindafnemer zal storten, maar als de oorzaak van de onderbreking of het voortduren ervan bij een ander net gelegen is, treedt de netbeheerder die de vermindering gestort heeft in de rechten van de afnemer ten aanzien van de verantwoordelijke beheerder(s). Als de oorzaak van de onderbreking of het voortduren ervan bijvoorbeeld bij de beheerder van het plaatselijke transmissienet ligt, zal de vermindering in laatste instantie door hem worden gedragen.

Ingeval de stroomonderbreking en het voortduren ervan aan twee verschillende netbeheerders te wijten zijn, staan ze beide solidair in voor de betaling van de vergoeding, waarvan ieder de helft op zich neemt.

In de ontworpen tekst wordt een uitvoerige beschrijving gegeven van het bedrag van de vergoeding en van de procedure om de vergoeding aan te vragen (met het oog op administratieve vereenvoudiging voor de afnemer zal een formulier voor het aanvragen van de vermindering, goedgekeurd door de CWaPE beschikbaar moeten zijn op de website van de beheerder van het distributienet).

b) Vergoeding verschuldigd wegens een administratieve vergissing, een te late aansluiting of een vergissing in de factuur

[...]

c) Vergoeding in geval van onderbreking, niet-conformiteit of onregelmatigheid van de stroomvoorziening

In het voorontwerp van decreet wordt bepaald dat voor elke rechtstreekse, lichamelijke of materiële schade geleden door de eindafnemer die aangesloten is op het distributienet, wegens de onderbreking, de niet-conformiteit of de onregelmatigheid van de stroomvoorziening een vergoeding moet worden betaald door de verantwoordelijke distributienetbeheerder of plaatselijke transmissienetbeheerder.

De bedoeling van deze bepaling bestaat erin te voorkomen dat de netbeheerders zich gewoon onttrekken aan de verantwoordelijkheid die noodzakelijkerwijze voortvloeit uit de verplichtingen die krachtens de gas- en elektriciteitsdecreten aan hen zijn opgelegd.

Het is evenwel de bedoeling van de steller van het voorontwerp om een evenwichtige aansprakelijkheidsregeling op te stellen.

Zo dient alleen rechtstreekse schade, in de zin van het gemeen recht, te worden vergoed.

Rechtstreekse lichamelijke schade dient hoe dan ook volledig te worden vergoed.

De vergoeding van rechtstreekse materiële schade is geplafonneerd per schade berokkenend feit, zodat de netbeheerder vooraf de maximale vergoeding kan bepalen waartoe een fout in het beheer van het net kan leiden. Daarnaast is ook in een schadevergoedingsdrempel voorzien. Dat plafond en die drempel gelden niet ingeval de distributienetbeheerder een zware fout heeft begaan.

De schadevergoeding wegens fout moet aan de benadeelde eindafnemer worden betaald door de netbeheerder die de gebeurtenis veroorzaakt heeft waardoor de schade ontstaan is, zelfs als die eindafnemer niet rechtstreeks op het net in

kwestie is aangesloten. Bijvoorbeeld, als de beheerder van het plaatselijke transmissienet de oorzaak is van de stroomonderbreking of van de niet-conformiteit van de geleverde elektriciteit, is het die beheerder die een schadevergoeding zal moeten betalen aan de eindafnemer laagstroom die daardoor rechtstreekse lichamelijke of materiële schade heeft geleden. Gemakshalve dient de vergoedingsaanvraag evenwel gericht te worden aan de beheerder van het net waaraan de afnemer verbonden is. In voorkomend geval zendt die beheerder de vergoedingsaanvraag door aan de betrokken beheerder. In het voorontwerp van decreet wordt bepaald binnen welke termijnen schadegevallen moeten worden aangegeven, alsook welke procedure de netbeheerder moet volgen als hij een aangifte van schadegeval heeft ontvangen. Met het oog op het garanderen van zowel de vergoedingen in geval van schade als van die welke de vorm aannemen van een forfaitaire vermindering in geval van stroomonderbreking of ten gevolge van een administratieve vergissing, of nog die welke betrekking hebben op de niet-naleving van de aansluitingstermijnen of op de tekortkomingen in een procedure van verandering van leverancier, zijn de netbeheerders verplicht tot het aanleggen van een toereikende financiële waarborg, in welke vorm ook. De financiële last die aan het aanleggen van die waarborg verbonden is, wordt in het voorontwerp als verplichting van openbare dienst bestempeld, wat in principe tot gevolg zal hebben dat de kosten die deze last vertegenwoordigt in de tarieven van de netbeheerders verrekend zullen mogen worden. De netbeheerder zal de kosten verbonden aan een zware fout evenwel niet mogen verrekenen in het tariefvoorstel dat hij aan de bevoegde overheid voorlegt, aangezien het niet aangaat de gemeenschap te doen betalen voor de onverschoonbare fouten die een beheerder begaat.

Ten slotte wordt in de ontworpen tekst bepaald dat de netbeheerders elk jaar aan de CWaPE een rapport betreffende de vergoedingsaanvragen richten op basis van een model dat de regulator dient op te maken. De inlichtingen dienaangaande behoren eveneens te worden toegezonden aan raad van bestuur van de netbeheerders en aan de gemeenteraden voor zover de gemeenten lid zijn van de distributienetbeheerders.

Deze vergoedings- en verminderingsmechanismen nemen niet weg dat de gemeenrechtelijke bepalingen inzake aansprakelijkheid gelden; ze vormen in dat verband geen noodzakelijke voorwaarde en beletten de eindafnemer niet om op grond van de gemeenrechtelijke bepalingen inzake aansprakelijkheid te handelen. De gezamenlijke toepassing van verschillende vergoedingsstelsels kan er evenwel niet toe leiden dat de eindafnemer meer krijgt dan de volledige vergoeding van de geleden schade.

d) Schadevergoeding ingeval schade veroorzaakt door de werken

[...]" (*Parl.St. W. Parl. 2007-08, nr. 813/1, 10-12*).

In de artikelsgewijze bespreking staat het volgende te lezen:

" Artikel 41

Bij deze bepaling wordt in het decreet een nieuwe sectie ingevoegd, betreffende de onderscheiden gevallen waarin vergoedingen verschuldigd zijn.

1. Er wordt een nieuw artikel 25bis voorgesteld, waarbij voor de eindafnemer het recht wordt ingevoerd om op de bedragen die hij aan de netbeheerder verschuldigd is een vergoeding te krijgen ingeval van langdurige onderbreking van de stroomvoorziening.

Het principe is eenvoudig. De eindafnemer betaalt de netbeheerder op basis van de facturen die hij van de leverancier ontvangt voor het ter beschikking stellen van elektrische spanning.

Bij een langdurige stroomonderbreking wordt de dienst waarvoor de eindafnemer betaalt niet geleverd, zodat het niet normaal is dat de afnemer daarvan de kosten draagt. De kwestie van de schade rijst hier niet.

[...]

2. Een subsectie II heeft betrekking op de vergoeding verschuldigd ingeval de netbeheerder (of, in voorkomend geval, de leverancier) een administratieve vergissing heeft begaan of de aansluiting te laat tot stand wordt gebracht.

[...]

3. Bij de artikelen 25quinquies en 25sexies wordt bepaald dat een vergoeding verschuldigd is ingeval de afnemer schade lijdt bij specifieke omstandigheden, namelijk in geval van onderbreking, niet-conformiteit of onregelmatigheid van de stroomvoorziening. Voor die omstandigheden worden nieuwe definities gegeven die een verwijzing inhouden naar de standaarden vervat in het technisch reglement.

Het decreet strekt er niet toe een objectieve aansprakelijkheid in te voeren waarbij het loutere zich voordoen van de feiten de verplichting tot schadevergoeding meebrengt, ongeacht de oorzaak van die feiten. Doordat het voor de eindafnemer moeilijk is aan te tonen dat de netbeheerder schuld treft voor problemen inzake conformiteit of regelmatigheid van de stroomvoorziening wekt het zich voordoen van de gebeurtenis daarentegen een vermoeden van schuld, zodat de netbeheerder dient aan te tonen dat de gebeurtenis aan overmacht te wijten is.

Over de kwestie van de aansprakelijkheid van de netbeheerders is vandaag de dag zeer veel te doen, aangezien er geen duidelijke rechtspraak bestaat over de vraag of de beheerders zich aan hun aansprakelijkheid kunnen onttrekken in het kader van hun aansluitingsreglement (of -overeenkomst). Het doel van de tekst bestaat er bijgevolg in een evenwichtige regeling in te stellen, waardoor het mogelijk wordt dat benadeelde afnemers vergoed worden volgens een mechanisme dat niet louter theoretisch is, en dat tegelijk de belangen van de netbeheerders veiliggesteld worden door de schadevergoeding te beperken.

Zo kunnen alleen niet geplande stroomonderbrekingen aanleiding geven tot de vergoeding waarin voorzien is; dat is logisch aangezien alleen stroomonderbrekingen die schuld opleveren aanleiding kunnen geven tot een vergoeding. Bovendien sluit het mechanisme waarin artikel 25quinquies voorziet stroomonderbrekingen die door administratieve vergissingen veroorzaakt zijn uit, aangezien die reeds elders behandeld zijn; het geval dat in artikel 25quinquies behandeld wordt heeft betrekking op stroomonderbrekingen wegens technische redenen.

Bovendien wordt rechtstreekse schade - in de zin van de rechtspraak van de hoven en rechtbanken - vergoed. Wat materiële schade betreft, wordt voorzien in een plafond per schade berokkenende gebeurtenis (8), zodat de beheerder (of zijn verzekeringsmaatschappij) weet dat een fout van zijnentwege niet tot een vergoeding van alle benadeelde afnemers zal leiden die meer bedraagt dan twee miljoen euro. Voorts wordt voorzien in een franchise van 100 euro. Dat plafondbedrag en dat drempelbedrag gelden niet in geval van zware fout (9) van de netbeheerder.

In de ontworpen tekst wordt ook de te volgen procedure bepaald. De afnemer dient bij de beheerder van het net waarop hij aangesloten is een aangifte van schadegeval te doen. Die aangifte moet worden gedaan binnen een termijn van negentig dagen volgend op de schade berokkenende gebeurtenis of op de kennisname door de afnemer van het schadegeval (zonder dat de aangifte van het schadegeval meer dan zes maanden na de schade berokkenende gebeurtenis kan plaatsvinden). Zoals in de andere gevallen van schadeloosstelling is de

netbeheerder ertoe gehouden gestandaardiseerde formulieren ter beschikking te stellen, inzonderheid op zijn website.

De netbeheerder moet de ontvangst melden van de aangifte van het schadegeval, die vergezeld gaat van elk document dat de echtheid van het schadegeval en de omvang van de geleden schade bewijst. Binnen een relatief korte termijn moet de netbeheerder zich weer tot de eindafnemer wenden en hem op de hoogte brengen van het gevolg dat hij zal geven aan het dossier. Als een schadevergoeding verschuldigd is, dient ze te worden gestort binnen een periode van een jaar vanaf de schade berokkenende gebeurtenis. In dit verband dient erop te worden gewezen dat de netbeheerders krachtens een nieuwe bepaling in de tekst bij het behandelen van aanvragen tot schadeloosstelling bepaalde doelstellingen inzake prestatievermogen moeten halen. Gelet op de grote bedragen die op het spel staan, kan er geen sprake van zijn dat een netbeheerder die niet bij het schadegeval betrokken is de afnemer zou moeten vergoeden en vervolgens van de netbeheerder die in de fout is gegaan het bedrag van de schadevergoeding zou moeten terugvorderen. In zulke gevallen zendt hij het dossier over aan die netbeheerder die dezelfde procedure binnen dezelfde termijnen moet naleven.

Ten slotte wordt bepaald dat de CWaPE verzocht kan worden een advies uit te brengen over de aard van de fout (of ze al dan niet zwaar is).

Gelet op haar competentie ter zake zou de CWaPE in staat moeten zijn vast te stellen of de fout die de schade heeft veroorzaakt, behoort tot die welke een vakkundige van deze sector in geen enkel geval zou begaan. Om te voorkomen dat systematisch om het advies van de CWaPE zou worden verzocht, wordt bepaald dat deze adviesprocedure geen schorsing meebrengt van de termijnen - inzonderheid van de termijn waarbinnen de netbeheerder de schadevergoeding dient te storten.

4. Artikel 25septies bevat bepalingen die gemeenschappelijk zijn voor de voorgaande artikelen.

Ten eerste wordt bepaald dat de mechanismen van schadevergoeding waarin het decreet voorziet niet wegnemen dat, in voorkomend geval, andere wettelijke bepalingen worden toegepast die het mogelijk maken om de netbeheerder aansprakelijk te stellen. Hierbij wordt inzonderheid gedacht aan de artikelen 1382 en volgende van het Burgerlijk Wetboek. Als, bijvoorbeeld, de forfaitaire schadevergoeding die naar aanleiding van een administratieve vergissing betaald is, niet volstaat om de schade die de eindafnemer geleden heeft te vergoeden, belet niets laatstgenoemde om een volledige vergoeding te eisen op basis van de gemeenrechtelijke bepalingen inzake aansprakelijkheid. De rechter moet evenwel rekening houden met de vergoedingen die reeds krachtens dit decreet zijn gestort zodat een dubbele schadevergoeding wordt voorkomen. Het totaal aan gestorte schadevergoedingen mag niet hoger liggen dan het totale bedrag van de geleden schade. In antwoord op een vraag die de afdeling Wetgeving van de Raad van State heeft opgeworpen, wordt erop gewezen dat de procedures van schadevergoeding waarin het ontwerp voorziet niet noodzakelijk doorlopen moeten zijn om op basis van het gemeen recht tegen de netbeheerder een vordering in verband met zijn aansprakelijkheid in te stellen.

Bij de ontworpen bepaling wordt aan de netbeheerders de verplichting opgelegd om te voorzien in een mechanisme dat het hen mogelijk maakt te voldoen aan de verplichtingen inzake schadevergoeding vermeld in de artikelen 25bis tot 25quinquies. In dat artikel wordt bepaald dat de netbeheerder elk jaar aan de CWaPE moet aantonen of bewijzen dat hij een financiële waarborg gesteld heeft die groot genoeg is om de schadevergoedingen waarin voorzien is uit te betalen. In dit verband wordt in de tekst bepaald dat de gestelde financiële waarborg het mogelijk moet maken om in de rekeningen van de distributienetbeheerders vast te stellen welke bedragen opzij zijn gelegd om schadevergoedingen te betalen in geval van een zware fout. Dit moet in verband worden gebracht met een nieuwe openbardienstverplichting die bij het ontwerp wordt opgelegd, namelijk die welke net bestaat in het ten laste nemen door de netbeheerder van de

financiële waarborg die in het kader van de mechanismen van schadevergoeding verplicht is gesteld en die uitdrukkelijk het geval van een zware fout uitsluit. Het is bekend dat de kwalificatie openbaredienstverplichting niet zonder belang is, aangezien die kwalificatie grond oplevert om de kosten die met die verplichting verband houden in de tarieven door te berekenen. Het onderliggende idee is om het voor de netbeheerder onmogelijk te maken om de kosten van de schadevergoedingen zelf of van het waarborgmechanisme voor de schadevergoedingen naar aanleiding van een zware fout van zijnentwege in zijn tarieven door te berekenen - zulks evenwel onverminderd de bevoegdheid van de ter zake bevoegde overheid om te bepalen welke kosten al dan niet in de tarieven mogen worden doorberekend. Aldus houdt het ontwerp weliswaar een regeling in van een aangelegenheid - de tarieven - waarvoor in beginsel alleen de federale overheid bevoegd is. De bevoegdheid van het gewest kan evenwel gerechtvaardigd worden in het licht van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. In haar advies over het voorontwerp heeft de afdeling Wetgeving van de Raad van State erkend dat het gewest bevoegd is om regels uit te vaardigen aangaande de aansprakelijkheid van de netbeheerders. Daarbij dient het gewest evenwel oog te hebben zowel voor de vergoeding van de benadeelde eindafnemer als voor de weerslag van die maatregelen op de collectiviteit.

Voorts dient te worden opgemerkt dat het gewest reeds over de bevoegdheid beschikt om de kosten van bepaalde maatregelen te laten doorberekenen in de distributietarieven - bijvoorbeeld door die maatregelen als openbaredienstverplichtingen te bestempelen; de steller van het ontwerp ziet dan ook geen enkel argument op grond waarvan het gewest ervan zou kunnen worden weerhouden zich te verzetten tegen het doorberekenen van bepaalde kosten in de tarieven in domeinen waarvoor haar een zekere bevoegdheid wordt toegekend.

Ten slotte kan niet worden betwijfeld dat de weerslag van deze maatregel op de tarieven slechts marginaal is en dat deze kwestie zich tot een gedifferentieerde behandeling leent.

Voorts wordt de regering in het ontwerp belast met het indexeren van de bedragen waarvan in de artikelen 25bis tot 25quinquies sprake is, terwijl voorgeschreven wordt dat die bepalingen in de aansluitingscontracten en -reglementen moeten worden overgenomen, waardoor de eindafnemers daarover rechtstreeks ingelicht zullen zijn.

Tot slot wordt bij het ontwerp aan de beheerders (van distributienetten en/of plaatselijke transmissienetten) de verplichting opgelegd jaarlijks een rapport op te maken met opgave van het aantal vergoedingsaanvragen, de aard van die aanvragen en de wijze waarop ze behandeld en afgehandeld zijn. Dat rapport moet worden gericht aan de CWaPE en, wat de beheerders van distributienetten betreft, aan de gemeenteraad van de betrokken gemeenten. Daarenboven dient binnen de raad van bestuur van de beheerder (van een distributienet of een plaatselijk transmissienet) op zijn minst eens per jaar een debat te worden gehouden over de vergoedingsaanvragen die in de loop van het verstreken tijdsbestek zijn ontvangen.

5. In artikel 25octies, ten slotte, wordt het huidige artikel 24 van het elektriciteitsdecreet overgenomen, welke bepaling zelf overgenomen is uit de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening.

Deze bepaling, die betrekking heeft op de aansprakelijkheid van de netbeheerder in geval van schade ten gevolge van werkzaamheden, is integraal overgenomen" (*Parl.St. W.Parl. 2007-08, nr. 813/1, 28-31*).

In haar advies 44.429/4 van 30 mei 2008 over het voorontwerp van decreet dat geleid heeft tot het decreet van 17 juli 2008, heeft de afdeling Wetgeving over artikel 41 het volgende opgemerkt:

" [...] Zowel uit de structuur van het voorontwerp van decreet als uit de bespreking van de ontworpen artikelen 25bis tot 25octies blijkt dat het de bedoeling van de regering is om te voorzien in verschillende mechanismen tot vergoeding van de schade van eindafnemers door een netbeheerder of leverancier.

Uit de voornoemde bepalingen alsook uit het ontworpen artikel 31bis (artikel 47 van het voorontwerp) volgt immers duidelijk dat die verschillende mechanismen ertoe strekken de netbeheerder of de leverancier te verplichten tot een forfaitaire tegemoetkoming - of op zijn minst een geplafonneerde tegemoetkoming - ten gunste van eindafnemers die schade zouden lijden hetzij door een niet-geplande onderbreking van de levering van elektrische stroom die langer duurt dan een bepaalde tijd, hetzij door een onterechte afsluiting van de meter ten gevolge van een administratieve vergissing of van een vertraging bij het aansluiten, hetzij doordat de aansluiting niet binnen een bepaalde tijd werkelijk tot stand wordt gebracht, of nog wegens rechtstreekse, lichamelijke of materiële schade, die de eindafnemer die op het distributienet aangesloten is, geleden heeft ten gevolge van de onderbreking, de niet-conformiteit of de onregelmatigheid van de stroomvoorziening.

2. In de eerste plaats rijst de vraag of het gewest bevoegd is om zulke regelingen inzake schadevergoeding in te voeren.

Het burgerlijke-aansprakelijkheidsrecht valt onder de residuaire bevoegdheid van de federale overheid. De gewesten kunnen in die aangelegenheid dan ook alleen wetgevend optreden binnen de voorwaarden bepaald bij artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Er dient dus te worden nagegaan of de op stapel staande wetgeving noodzakelijk is voor het uitoefenen van de gewestelijke bevoegdheden, of de aangelegenheid in kwestie zich tot een gedifferentieerde regeling leent en of de weerslag van de kwestieuze bepalingen op deze aangelegenheid slechts marginaal is.

Blijkbaar kan niet worden betwist dat de verplichting van een netbeheerder of van een elektriciteitsleverancier om een eindafnemer in de voormelde gevallen te vergoeden zich tot een gedifferentieerde behandeling kan lenen.

Voorts blijft het voorontwerp binnen de grenzen van de hiervoren geschetste bevoegdheidsverdeling, gelet op het feit dat in het ontworpen artikel 25septies wordt bepaald dat de ontworpen artikelen 25bis en volgende de toepassing van de artikelen 1382 en volgende van het Burgerlijk Wetboek niet beletten.

Ten slotte vertonen de regels in kwestie een nauwe band met de aangelegenheid van de distributie en de levering van elektriciteit. Aldus toont de regering de noodzakelijkheid van de ontworpen artikelen 25quinquies en 25sexies aan door te benadrukken "dat het voor de eindafnemer moeilijk is te bewijzen dat de netbeheerder een fout heeft begaan op het stuk van de conformiteit of de regelmatigheid van stroomvoorziening."

Het gewest is dus bevoegd om de ontworpen bepalingen aan te nemen.

3.1. Dit gezegd zijnde, geven de mechanismen, zoals ze in het vooruitzicht worden gesteld, aanleiding tot de volgende opmerkingen.

3.2. In het algemeen rijst de vraag hoe de mechanismen van schadevergoeding waarin het voorontwerp voorziet kunnen samengaan met de overige bestaande regelingen inzake schadevergoeding. Moet de aanvraag om schadevergoeding waarin het voorontwerp voorziet bijvoorbeeld worden ingediend vóór de aanvraag in het kader van een andere regeling van schadevergoeding? Kunnen de schadevergoedingen waarin de ontworpen artikelen 25bis tot 25quinquies en

31bis voorzien voorts gecumuleerd worden met schadevergoedingen die toegekend zouden kunnen worden op basis van de artikelen 1382 en volgende van het Burgerlijk Wetboek of moet er integendeel van uit worden gegaan dat de gemeenrechtelijke regeling inzake aansprakelijkheid alleen kan worden aangewend teneinde een aanvullende schadevergoeding te verkrijgen, welke indruk trouwens in de memorie van toelichting wordt gewekt? In dit opzicht kan niet worden volstaan met de vermelding, in het ontworpen artikel 25septies, § 1, dat de ontworpen artikelen 25bis en volgende "de toepassing van andere wettelijke bepalingen niet verhinderen".

3.3. In verband met het ontworpen artikel 25ter wordt in de bespreking van dat artikel in de eerste plaats aangegeven dat het niet aan de CWaPE staat om geschillen te beslechten en dat ze dat hoe dan ook niet zou kunnen, aangezien die taak krachtens artikel 144 van de Grondwet alleen aan de hoven en rechtbanken is opgedragen.

De afdeling Wetgeving merkt evenwel op dat het mechanisme, zoals het bij het ontworpen artikel 25ter wordt ingevoerd, er uiteindelijk toe leidt dat de CWaPE in geval van betwisting tussen de betrokken partijen ertoe gebracht wordt een definitieve beslissing te nemen waarvan aan de partijen kennis wordt gegeven en waarvan alle onderdelen voor de partijen bindend zijn.

Vervolgens dient eraan te worden herinnerd dat het herstel van een schending van een subjectief recht een burgerlijk recht is, zelfs als de schade voortkomt uit een fout of een vergissing van de administratieve overheid (In deze zin: Cass., 20 september 1990, Arresten van het Hof van Cassatie 1990/91, blz. 63; Cass., 9 januari 1997, Arresten van het Hof van Cassatie 1997, blz. 20).

In deze context kan met de omstandigheid, vermeld in de bespreking van het ontworpen artikel 25ter, dat "als een partij geen genoegen neemt met de beslissing van de CWaPE, ... ze de zaak aan de hoven en rechtbanken moet voorleggen [maar] de beslissing van de CWaPE op zich niet kan worden betwist", niet worden volstaan om dat artikel bestaanbaar te maken met artikel 144 van de Grondwet. Immers, hoewel de administratieve overheid beslissingen kan nemen die een weerslag hebben op burgerlijke rechten, kan de administratieve overheid of zelfs een administratief rechtscollege daarentegen geen geschil over die rechten beslechten. Bij artikel 144 van de Grondwet wordt een exclusieve bevoegdheid ter zake opgedragen aan de justitiële gerechten en geen enkele hogere regeling voorziet in uitzonderingen op die regel. Ten slotte is de bevoegdheid van de CWaPE bindend en kan ze niet optreden op basis van een arbitrageovereenkomst die de partijen uit vrije wil hebben gesloten, noch betrokken worden bij een procedure van het type dading waarvan de uitkomst van de wil van de partijen zou afhangen.

Bijgevolg houdt het ontworpen artikel 25ter een schending in van artikel 144 van de Grondwet en dient het te worden herzien.

Dezelfde opmerking geldt eveneens voor de ontworpen artikelen 25quater en 31bis." (*Parl.St. W.Parl. 2007-08, nr. 813/1, 86-87*);

Overwegende dat de verwerende partij in haar laatste memorie in de eerste plaats betoogt dat de verzoekende partij geen concreet belang heeft bij haar beroep, aangezien artikel 28, eerste en vierde lid, van het besluit van 10 april 2003, tegen welk artikel door de verzoekende partij geen beroep is ingesteld bij de Raad van State, bij de bestreden bepaling gewijzigd wordt, hetzij in een voor de

verzoekende partij gunstiger zin, hetzij zonder specifieke normatieve strekking maar alleen met het oog op een verduidelijking van de bewoordingen;

Overwegende dat de bestreden bepalingen van het besluit van 4 december 2003 een nieuwe uiting zijn van de regelgevende bevoegdheid van de verwerende partij; dat de verzoekende partij, ongeacht de inhoud van het nieuwe artikel 28 van het besluit van 10 april 2003, er belang bij heeft de nietigverklaring van de bestreden bepalingen te verkrijgen, aangezien ze haar nog steeds openbaredienstverplichtingen opleggen;

Overwegende dat de verwerende partij in haar laatste memorie aanvoert dat de bestreden bepalingen, die vanaf 15 maart 2004 van kracht waren, opgeheven zijn op 27 juni 2006 bij artikel 46 van het voormelde besluit van 30 maart 2006 en dat de verzoekende partij geen enkele bijzondere omstandigheid aanvoert waarmee aangetoond wordt dat de bestreden bepalingen gedurende die periode gevolgen hebben gehad voor haar burgerrechtelijke aansprakelijkheid;

Overwegende dat de bestreden bepalingen uitwerking gehad hebben van 15 maart 2004 tot 27 juni 2006; dat de verzoekende partij inzonderheid een brief d.d. 1 april 2004 van haar verzekeringsmakelaar overlegt waarin aangegeven wordt dat de wijziging van de regelgeving inzake het stelsel van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid dat van toepassing is in geval van onderbreking van de stroomvoorziening of van schommelingen van de spanning gevolgen heeft gehad voor de verzekeringscontracten die de verzoekende partij gesloten heeft; dat ze dan ook belang heeft bij dit beroep;

Overwegende dat de verwerende partij ten slotte opwerpt dat in artikel 28, eerste lid, van het besluit van 10 april 2003, zoals vervangen bij artikel 43, 1/, van het besluit van 4 december 2003, alleen wordt herinnerd aan een van de materiële verplichtingen voor de beheerders van vervoernetten die reeds geformuleerd zijn in de artikelen 11, 13, 15 en 34 van het decreet van 12 april 2001;

Overwegende dat de exceptie verband houdt met de zaak zelf;

Overwegende dat de verzoekende partij een middel, het eerste van het verzoekschrift, ontleent aan "schending van de artikelen 1, § 3, 6 tot 11 en 78 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, en van de artikelen 1121, 1134, 1135, 1142, 1146, 1147, 1165, 1382 en 1383 van het Burgerlijk Wetboek, doordat artikel 43, §§ 1 en 3, de burgerrechtelijke

aansprakelijkheid van de verzoekende partij wijzigt door aan de verzoekende partij een resultaatsverbintenis op te leggen, haar het voordeel ontnemt van clausules tot beperking van de aansprakelijkheid die in de sector gebruikelijk zijn, de wettelijke regeling van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid wijzigt en een dergelijke aansprakelijkheid invoert voor de verzoekende partij ten aanzien van personen die geen medecontractant van haar zijn"; dat ze in een eerste onderdeel aanvoert dat de Waalse regering daartoe niet gemachtigd is; dat ze erop wijst dat de Waalse regering krachtens artikel 34 van het decreet van 12 april 2001 gemachtigd is om aan haar openbare dienstverplichtingen op te leggen, inzonderheid inzake veiligheid, regelmaat en kwaliteit van elektriciteitsleveringen, dat de bestreden bepalingen haar er enerzijds toe verplichten om, behalve in geval van overmacht, de eindafnemers die aangesloten zijn op het netwerk dat ze beheert, een ononderbroken levering en een stabiel spanningsniveau te waarborgen, en anderzijds voorschrijven dat ze, behalve in geval van overmacht, dient te zorgen voor het integrale herstel van alle schade die door haar schuld of bij gebrek aan voorzorg harentwege veroorzaakt wordt aan de installaties van de afnemer wegens storing van de frequentie, van het spanningsniveau of wegens abnormaal lange afsluiting, dat bij de bestreden bepalingen aan haar een resultaatsverbintenis wordt opgelegd of zij zelfs objectief aansprakelijk wordt gesteld, aangezien ze daarvan alleen door een geval van overmacht kan worden vrijgesteld, en haar het voordeel wordt ontnomen van de clausules tot beperking van de aansprakelijkheid die in de sector gebruikelijk zijn, dat de decreetgever, die de regering gemachtigd heeft tot het opleggen van openbare dienstverplichtingen, de regering daarbij niet gemachtigd heeft tot het vaststellen van een aansprakelijkheidsregeling die van het gemeen recht afwijkt; dat ze betoogt dat die kwesties overigens geregeld zijn bij andere wettelijke bepalingen, waaronder artikel 2 van het besluit van de Waalse regering van 16 oktober 2003 betreffende het technisch reglement voor het beheer van het lokale net voor elektriciteitstransmissie in het Waalse Gewest en de toegang daartoe, dat een inspanningsverbintenis omvat, dat de federale wetgever, bij artikel 8 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, eveneens heeft erkend dat aan de verzoekende partij alleen een inspanningsverbintenis is opgelegd, dat de inspanningsverbintenis het gevolg is van het feit dat ze krachtens artikel 9 van de wet van 29 april 1999 geen productie-eenheden mag bezitten, dat ze geen baas is over haar ontwikkelingsplan en dat het evenwicht op de markt vooral steunt op de spelers die op deze markt actief zijn, dat haar aansprakelijkheid op basis van een aquiliaanse of contractuele fout bepaald wordt door de gemeenrechtelijke regeling inzake aansprakelijkheid, dat dit recht de partijen de mogelijkheid biedt om, binnen zekere grenzen bepaald door de rechtspraak, af te wijken van de gewone regels van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid of om die te beperken, dat alle

ondernemingen van de energiesector in de contracten met hun afnemers gebruik maken van bedingen van afwenteling van aansprakelijkheid of van plafonnering van schadevergoeding, alsook van uitsluiting van indirecte schade;

Overwegende dat de verwerende partij in haar laatste memorie in de eerste plaats aanvoert dat bij het bestreden artikel 43, 1/, geenszins een regeling inzake burgerrechtelijke aansprakelijkheid wordt uitgevaardigd, dat daarbij alleen herinnerd wordt aan een van de materiële verplichtingen van de transmissienetbeheerders die reeds vermeld zijn in de artikelen 11, 13, 15 en 34 van het decreet van 12 april 2001 en in artikel 2 van het voornoemde besluit van de Waalse regering van 16 oktober 2003; dat ze voorts betoogt dat elke wettelijke verplichting die in het raam van een bijzondere activiteit aan een operator wordt opgelegd uiteraard invloed heeft op de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van die operator, aangezien het loutere niet-nakomen van die verplichting een fout van zijnentwege oplevert, dat dit het gevolg zelf is van het mechanisme van burgerrechtelijke aansprakelijkheid naar Belgisch recht, dat het bestreden artikel 43, 1/, doordat het een precieze gedragsregel uitvaardigt en daar ten overvloede aan toevoegt dat die verplichting dient te worden nageleefd behalve in geval van overmacht, aldus alleen herinnert aan de gewone aansprakelijkheidsregeling in geval van niet-naleving van een rechtsregel; dat ze in verband met het bestreden artikel 43, 3/, in de eerste plaats opmerkt dat die bepaling geenszins afwijkt van de voorwaarden voor de gelding van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid doordat ze voorschrijft dat de netbeheerder vooraf een fout moet hebben begaan; dat ze vervolgens aangeeft dat als die bepaling echt tot gevolg heeft dat in mindere mate gebruik kan worden gemaakt van bedingen houdende vrijstelling of beperking van de aansprakelijkheid, dat gevolg welomschreven en gerechtvaardigd is; dat ze ten eerste onderstreept dat het gemeen recht inzake burgerrechtelijke aansprakelijkheid van toepassing blijft, aangezien de afnemer altijd moet bewijzen dat een fout begaan is en dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen die fout en de geleden schade, terwijl die regel alleen geldt voor de schade "aan de installaties van de afnemer", dat is voor de rechtstreekse materiële schade; dat ze ten tweede aanvoert dat deze bepaling volkomen gerechtvaardigd is in het licht van artikel 34 van het decreet van 12 april 2001, dat de verzoekende partij in een monopoliepositie opdrachten van openbare dienst vervult, dat het in dit verband gerechtvaardigd is dat de overheid overeenkomstige verplichtingen oplegt, dat als aan de netbeheerders een te grote contractuele vrijheid wordt gelaten, het nagestreefde doel door contractuele bepalingen onbereikbaar zou kunnen worden gemaakt, dat het opnemen, in de contracten, van bedingen houdende vrijstelling of beperking van de aansprakelijkheid tot gevolg zou hebben dat de strekking van de decretale

verplichting inzake stroomvoorziening omzeild wordt, dat voor zover de wetgever aan de regering de bevoegdheid opdraagt om de openbaredienstverplichtingen inzake "veiligheid, regelmaat en kwaliteit van elektriciteitsleveringen" te preciseren, hij de regering machtigt om de netbeheerders gedragsregels voor te schrijven die zij, behalve in geval van overmacht, moeten naleven, dat "het de bedoeling is ervoor te zorgen dat een essentiële verplichting van de toepasselijke decretale bepalingen die gericht is op het garanderen van een kwaliteitsvolle energievoorziening niet teniet wordt gedaan door afwijkende of beperkende contractuele bepalingen";

Overwegende dat bij artikel 28, eerste en vierde lid, van het besluit van 10 april 2003, zowel in zijn oorspronkelijke versie als in zijn versie die voortvloeit uit de wijziging aangebracht bij artikel 43, 1/ en 3/, van het besluit van 4 december 2003, een bijzonder aspect wordt geregeld van het recht van de burgerlijke, contractuele of aquiliaanse aansprakelijkheid van beheerders van transmissienetten, naargelang de afnemer en de betrokken netbeheerder al dan niet een contract hebben afgesloten; dat immers in artikel 28, eerste lid, wordt gesteld dat alleen een geval van overmacht de netbeheerders vrijstelt van hun verplichting om de eindafnemers die aangesloten zijn op het netwerk dat zij beheren, een ononderbroken levering en een stabiel spanningsniveau te waarborgen, zij het binnen de perken van de overeenstemming met "de desbetreffende wettelijke en reglementaire bepalingen", en zodoende wordt bepaald in hoeverre de netbeheerders aansprakelijk kunnen worden gesteld op grond van hun gedrag; dat daarnaast, zoals uit het advies van de CWaPE blijkt en door de verwerende partij wordt toegegeven, artikel 28, vierde lid, bepaalt in hoeverre de schade veroorzaakt door het gedrag van de verzoekende partij door haar moet worden vergoed en haar belet om op bedingen houdende beperking of vrijstelling van aansprakelijkheid te steunen;

Overwegende dat die maatregelen, die van de wettelijke regels inzake de contractuele en de aquiliaanse aansprakelijkheid afwijken, alleen door de wetgever kunnen worden getroffen of door de regering op basis van een machtiging door de wetgever; dat in het laatstgenoemde geval de grondwettelijke beginselen waarbij de bevoegdheidsverdeling tussen de wetgever en de regering geregeld wordt alleen dan nageleefd zijn wanneer de essentiële gegevens van de voorgenomen regeling in de tekst zelf van het decreet voorkomen; dat de grenzen van de bevoegdheid die aan de regering wordt opgedragen in het decreet zo nauwkeurig mogelijk moeten worden bepaald, bij voorkeur door in concreto aan te geven in welke omstandigheden die opgedragen bevoegdheid kan worden uitgeoefend en door de te nemen maatregelen op zijn minst in grote lijnen te omschrijven; dat de bij artikel 34, 1/, a, van het decreet van 12 april 2001 aan de regering verleende

machtiging tot het vaststellen van de openbardienstverplichtingen "inzake veiligheid, regelmaat en kwaliteit van elektriciteitsleveringen" niet nauwkeurig genoeg is om ervan te kunnen uitgaan dat de regering bevoegd is om regels uit te vaardigen die afwijken van de gemeenrechtelijke bepalingen inzake aansprakelijkheid; dat het vaststellen van openbardienstverplichtingen op het gebied van de energievoorziening immers niet uit zichzelf impliceert dat van de artikelen 1382 en volgende van het Burgerlijk Wetboek wordt afgeweken; dat de Waalse decreetgever het overigens noodzakelijk heeft geacht om bij het decreet van 17 juli 2008 een bijzondere aansprakelijkheidsregeling in te voeren voor bepaalde door netbeheerders veroorzaakte schade; dat het eerste onderdeel van het eerste middel gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt artikel 43, onderdelen 1/ en 3/, van het besluit van de Waalse Regering d.d. 4 december 2003 betreffende de openbare dienstverplichtingen op de gasmarkt en tot wijziging van het besluit van de Waalse Regering van 10 april 2003 betreffende de openbare dienstverplichtingen op de elektriciteitsmarkt, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 15 maart 2004.

Artikel 2.

Dit arrest zal bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

Artikel 3.

De kosten, bepaald op 175 euro, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op twintig oktober tweeduizend negen door:

Mevr.	DAURMONT,	kamervoorzitter,
de HH.	LEWALLE,	staatsraad,
	NIHOUL,	staatsraad,
Mevr.	SCHMITZ,	griffier.

De Griffier

De Voorzitter

V. SCHMITZ

O. DAURMONT

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.